

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ

Кафедра _____ загальної екології, радіобіології та безпеки життєдіяльності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
Інна САВИЦЬКА

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри загальної
екології, радіобіології та безпеки життєдіяльності

Протокол № 11 від " 22.05 " 2024 р

Завідувач кафедри
(Алла КЛЕПКО)

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Фізкультура і спорт»
(Сава БРИНЗАК)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
ТА ОСНОВИ МЕДИЧНИХ ЗНАНЬ**

Галузь знань _____ 01 «Освіта/Педагогіка» _____
Спеціальність _____ «017 Фізична культура та спорт» _____
Освітня програма _____ «Фізична культура та спорт» _____
Факультет (ННІ) _____ Гуманітарно - педагогічний _____
Розробники: _____ доц., к.с.-г. Піскунова Л.Е. _____

Київ – 2024р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

Кафедра _____ загальної екології, радіобіології та безпеки життєдіяльності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

_____ Інна САВИЦЬКА

«СХВАЛЕНО»

на засіданні *кафедри загальної
екології, радіобіології та безпеки життєдіяльності*

Протокол №_11 від “_22.05_”_2024_ р

Завідувач кафедри

_____ (Алла КЛЕПКО)

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП_ «Фізкультура і спорт»

_____ (Сава БРИНЗАК)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**__БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
ТА ОСНОВИ МЕДИЧНИХ ЗНАНЬ__**

Галузь знань _____ 01 «Освіта/Педагогіка»_____

Спеціальність _____ «017 Фізична культура та спорт

Освітня програма _____ «Фізична культура та спорт »_____

Факультет (ННІ) _____ Гуманітарно - педагогічний _____

Розробники: _____ доц., к.с.-г. Піскунова Л.Е. _____

Київ – 2024р.

Опис навчальної дисципліни
Безпека життєдіяльності та основи медичних знань

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	01 «Освіта/Педагогіка»	
спеціальність	«017 Фізична культура та спорт	
освітня програма	«Фізична культура та спорт»	
Освітній ступінь	бакалавр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язковий компонент ОПП	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	4	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	-	
Форма контролю	Іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки	1	
Семестр	2	
Лекційні заняття	30	
Практичні, семінарські заняття	30	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 60	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у набутті студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Завдання вивчення дисципліни передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях.

Засвоївши дисципліну «Безпека життєдіяльності та основи медичних знань» майбутні бакалаври повинні володіти сукупністю загальнокультурних та професійних компетенцій з питань безпеки життєдіяльності у відповідних напрямках підготовки для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я людей в умовах небезпечних і надзвичайних ситуацій.

В результаті вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи медичних знань» бакалаври повинні мати такі *головні загальнокультурні та професійні компетенції*.

Набуття компетентностей:

- *Інтегральна компетентність*

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

- *Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)*

- СК 5. Здатність зміцнювати здоров'я людини шляхом використання рухової активності, раціонального харчування та інших чинників здорового способу життя.
- СК 9. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.
- СК 12. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.

- *Програмні результати навчання*

- РН 1. Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.
- РН 4. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.
- РН 5. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.
- РН 16. Надавати долікарську медичну допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі людини.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:
 – повного терміну денної форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	П	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. <i>Принципи забезпечення безпеки життєдіяльності</i>														
Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з БЖД, таксономія небезпек.	I	2					2							
Тема 2. Кількісна оцінка небезпеки	II	2		2			2							
Тема 3. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.	III	2	2	2			2							
Тема 4. Людина - відкрита біоенергетична та духовно-інформаційна система.	IV	2	2				4							
Тема 5. Типові моделі реакцій людей у випадку екстремальних ситуацій	V			2			2							
Тема 6. Техногенні небезпеки та їхні наслідки.	VI- VI	2	2	2			4							
Разом за змістовим модулем 1		30	7	8			16		2					
Змістовий модуль 2. <i>Організаційно-функціональна структура та методологія безпеки</i>														
Тема 7. Соціально-політичні небезпеки, характеристики.	VII- VIII	2	1	2			2		2					
Тема 8. Соціальні та психологічні фактори ризику.	VIII	2	1	2			4							

Тема 9. Основи законодавства України щодо охорони здоров'я людини	XI	4				4		2				
Тема 10. Надання домедичної допомоги при раптовій зупинці серця	XII	2		2		2						
Тема 11. Загальні поняття про травми та рани. Механізм травми	XIII	4		1		2						
Тема 12. Надання домедичної допомоги при кровотечах	IX	4										
Тема 13. Домедична допомога при травмах окремих анатомічних ділянок	XV	2										
Разом за змістовим модулем 2		23	8	7		14						
Усього годин	60		8	15		15						

3. Темі лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ризик як кількісна оцінка небезпеки <i>Практичне заняття №1</i> Статистична оцінка небезпечних і шкідливих чинників для життя людини	2
2	Природні небезпеки <i>Практичне заняття №2.</i> Визначення рівня метеочутливості людини	2
3	Біологічні небезпеки. <i>Практичне заняття №3</i> Інфекційні захворювання. Епідемії. Пандемії. Імунітет. Правила поведінки населення при проведенні ізоляційно-обмежувальних заходів.	2
4	Типові моделі психофізіологічних реакцій людей у випадку екстремальних ситуацій <i>Практичне заняття №4.</i> Визначення психофізіологічних властивостей людини та вплив їх на безпеку	2
5	Пожежна безпека <i>Практичне заняття №5.</i> Аналіз небезпеки під час роботи зі шкідливими та вибухопожежонебезпечними речовинами	2
6	Хімічна безпека. <i>Практичне заняття №6.</i> Екологічна оцінка ризику. Визначити екологічну оцінку ризику застосування пестицидів у різних кліматичних зонах України	2
7	Соціальні та психологічні фактори ризику <i>Практичне заняття.№7.</i> Соціальне середовище. Визначення типів поведінки особистості у конфліктній ситуації	2

8	Практичне заняття.№8. Надання домедичної допомоги при раптовій зупинці серця	4
9	Практичне заняття.№9. Загальні поняття про травми та рани. Механізм травми	4
10	Практичне заняття.№10. Надання домедичної допомоги при кровотечах	2
11	Практичне заняття.№11. Домедична допомога при травмах окремих анатомічних ділянок	4
	Всього	30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Практичне заняття №1. Статистична оцінка небезпечних і шкідливих чинників для життя людини	4
2	Практичне заняття №2. Розрахунок біологічного віку та темпу старіння	2
3	Практичне заняття №3. Інфекційні захворювання	4
4	Лабораторне заняття №4. Визначення основних психофізіологічних властивостей людини та їх вплив на безпеку	4
5	Практичне заняття №5. Аналіз безпеки хронічного отруєння ртуттю	4
6	Практичне заняття № 6. Розрахунок мікроклімату закритих приміщень	4
7	Практичне заняття №7. Біоритми та їх роль у збереженні здоров'я людини	4
8	Практичне заняття №8. <i>Порядок дій при виникненні надзвичайних ситуацій</i>	4
9	Практичне заняття №9. Розслідування нещасних випадків невиробничого характеру.	4
10	Практичне заняття № 10 для самостійного опрацювання. Вимоги до якості харчових продуктів. Раціональне та здорове харчування	4
11	Вивчення тем, що виносяться на самостійне опрацювання;	2
12	Підготовка для виступів на семінарах, круглих столах, наукових конференціях	6
13	Написання рефератів і доповідей	8
14	Підготовка до підсумкової атестації.	4
	ВСЬОГО	60

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- захист практичних робіт;
- самостійне опрацювання практичних робіт в ельорні:
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=455>

6 Методи навчання:

При вивченні дисципліни використовуються такі методи навчання:

Залежно від джерела знань: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (рішення задач, ділові ігри).

За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-наочний проблемний виклад; частково-пошуковий та дослідницький методи.

За місцем в навчальній діяльності:

- методи організації й здійснення навчальної діяльності, що поєднують словесні, наочні і практичні методи; репродуктивні й проблемно-пошукові; методи навчальної роботи під керівництвом викладача й методи самостійної роботи здобувачів вищої освіти;

- методи контролю й самоконтролю за навчальною діяльністю: методи усного, письмового контролю; індивідуального й фронтального, тематичного і систематичного контролю.

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти передбачено застосування таких навчальних технологій:

- *робота в малих групах* дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного здобувача вищої освіти в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування;

- *семінари-дискусії* передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів;

- *мозкові атаки* – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити як найбільшу кількість ідей за обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію;

- *кейс-метод* – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності фахівців і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу;

- *презентації* – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах

обговорення результатів роботи на навчальному порталі. URL:
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=455>

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=455>)
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Піскунова Л.Е. Бондарь В.І., Зубок Т.О. Безпека праці та життєдіяльності: Підручник. Київ, 2022. 396с.
2. Піскунова Л.Е. Робочий зошит для практичного вивчення дисципліни Безпека праці та життєдіяльності студентами денної та заочної форми навчання. Київ, 2022. 110 с.
3. Піскунова Л.Е. Методичні рекомендації для вивчення та проведення практичних робіт з дисципліни Безпека праці та життєдіяльності студентами денної та заочної форми навчання. Київ, 2024. 101с.
4. L. Piskunova, T. Zubok, I. Pryimachenko Training manual for the discipline "Safety of work and Life" for students majoring in 291 "International Relations, Public Communications and Regional Studies" – «КОМПРИНТ», 2023. -237р
1. Войналович О.В. Вимірювання параметрів вібрації: Методичні вказівки щодо виконання лабораторної роботи. Київ, 2020. 18 с
2. Войналович О.В. Методи планування витрат на охорону праці: Методичні вказівки щодо виконання практичної роботи. Київ, 2019. 18 с.

3. Войналович О.В. Визначення параметрів виробничого шуму: Методичні вказівки щодо виконання лабораторної роботи. Київ, 2019. 16 с.
4. Білько Т.О. Домедична допомога на підприємстві: Методичні вказівки щодо проведення ділової гри. Київ, 2020. 18 с.